

ДІЛО

**Виходить щодня раніше
крім понеділків.**

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринки 18, 8. есп.
Канц. пошт. ящика 26.724

Адреса телеграфу: „Діло—Львів“

Число телефонів 261

Рукописи редакції не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:	
місячно	3 60 К.
чвертьрічно	10 —
піврічно	20 —
річно	40 —
у Львові (без доставки):	
місячно	3 — К.
чвертьрічно	9 —
піврічно	18 —
річно	36 —
в Німеччині:	
місячно	30 — М.
річно	40 —

За зміну адреси платити ся 50 с.

Ціна вгелашень:

Стрічка першого, двошляху
№ 40, в надісланій 50, а
обов'язок 50 с. в редакційній
часті і К. Позидомлені про
авіація і заручки і 50.
Некаргової стрічки і К.
Стадіологошеска за окремою
укоюю.

Одні арміркан констру
у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видас: Видавничя Спільна „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 12. вересня 1917.

ЗВІДОМЛЕНЕ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 12. вересня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Росіяни й Ромуни кілька разів сильно атакували горби на захід від Окни. Іх наступи зловано переважно вже нашим огнем. Раз відперто їх протинаступом.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Протягом вчорашнього дня тільки на стогах Монте Сан Габріеле счинили ся сильніші бої. Були вони для нас успішні.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

На південний схід від Берату наші передні сторожі відперли італійські відділи за горішній Озун. Коло Подградец над озером Охріда наші сили уступають під натиском переважаючих сил неприятеля.

ЗВІДОМЛЕНЕ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 12 вересня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ Баварського наступника престоло Рупрехта: В кількох відтинках фронту в Фляндрії, Артеві і на північ від Ст. Кантан огнева діяльність ввечері години години значно зновила ся. В кількох місцях счинили ся бої піхоти перед становищами.

Група військ німецького наступника престоло: По сильним огни французькі відділи рушили наперед для Форсових позицій по обох сторонах дороги Somme-Py-Souain в Шампанії. Відперто їх огнем і в бою з багатьма в наших руках остали полонені. Під Верденом діяльність артилерії аменшила ся.

Скинено 19 неприятельських летунів. Одного в них вістрілів підпор. Фосе, відносячи до у вобиду.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група князя Леопольда Баварського: В кількох місцях між Балтійським морем і Двиною наші передні сторожі відперли бої російські стежі. Число полонених з битви над Ригою виносить, як стверджено, 8 900; до бою виносить 325 гармат, в тім одна третина тихіше, кілька наладованих поїздів, великі прилади пішірських знарядів, муніції й поживи, багато самоходів і інших військових возів.

Фронт архик. Іосифа: Між Прутом і Молдовою в багатьох місцях значна діяльність артилерії і вивідні перезалки. Росіяни не вели далі наступу під Солькою. На південній захід від Тіргуль Окни неприятель активно вдарив на наші лінії. Все його відперто, при чім поніс він значні втрати.

Фронт македонський: Положене на південно-західній березі озера Охріда в суті не змінило ся. В кітловині Монастира огонь був сильніший ніж в останнім часі.

Французький кабінет не може утворити ся.

ПАРИЖ (Авас). Пенлев зложив місію утворити кабінету в руки президента республіки, бо не вдало ся йому утворити міністерства національної єдності.

Найновіші вісти з Росії говорять, що революція й її задумки є поважно загрожені зі сторони дотеперішого начального вождя Корнілова і відданої йому часті армії. Конфлікт між Корніловим і Керенським, про який прихилили вісти від довшого часу, з укритого став нарешті явним: Корнілов зажадав від Керенського відання йому, Корнілову, диктатури, на що Керенський відповів усуненем Корнілова зі становища начального вождя. Як далі розвинеть ся конфлікт, покажуть найближші дні. Найновіша звістка говорить, що віддана Корнілову „дика дивізія“ йде на Петроград.

Отже не є виключена можливість, що Корнілов не піддасть ся приказови Керенського, тільки при помочи відданих собі частій армії, тільки силою здобути для себе диктаторську владу. В таким випадку Росія ввійшла би в стадію внутрішньої війни між військами, відданими Корнілову, і військами, відданими теперішому тимчасовому правительству.

Правду сказавши, такий розвиток подій не є нічим дивним; дивніше було, що те, що творить ся тепер, не наступило зараз по усуненню Миколи II. з престоло.

Справді було дивно і незрозуміло, що всі ті Бруслови, Алексєєви, Корнілови і як там уся та російська генералія називаєть ся, не виступили тоді в обороні царявну, тільки перейшли на сторону революції й вдержали далі провід над „революційною армією“. Одного другого з них усунуно, але загал остав на своїх становищах.

А ще дивніше й незрозуміліше було, що революційне правительство оставило провід армії а руках вчорашних царських слуг, повіряючи їм оборону революції як перед вишим так і перед внутрішнім ворогом. Невже можна подумати, що ті довголітні царські слуги можуть бути переконаними оборонцями проголошеного революційного республіканського ладу? Що вони, що виростили в понятях абсолютного монархізму, справді щиро помирини ся з тими, що тепер їх верховною властю, — замість Миколи II, який наділяв їх десятки літ авансами й ордерами — має стати якийсь там адвокат Керенський? Той сам Керенський, який в часі царизму міг бути тільки ополченцем, гарматним мясом! Хто знає психологію тих людей, їх відношене до монарха з одної сторони і до „цивілів“ з другої, той зрозуміє, що вони не могли переіменити Миколу II. на Керенського та що тільки з скреготом зубів могли слухати приказів Керенського, ждучи „слухного часу“, щоб його розстріляти. Просто дивно, як на все те було революційне правительство не наче сліпе, оставляючи провід армії і тим самим долю революції в таких руках.

І хто знає, чи останна офензива, яка змінилася ся в погром Росії, не була провокаційним ділом тих царських слуг, що би з одної сторони спричинити як найбільші втрати серед революційно настроєної військової маси, а з другої сторони відскредитувати революційне правительство, збільшити внутрішній хаос і в тім хаосі поспробувати привертнути давний лад.

В кожнім разі видно, що Корнілов думав, що вже настав той „слухний час“, коли він найперше може сягнути по диктаторську владу, а там — хто знає, чи не післяти Керенського і тов. на шибеницю і з тріумфом увести назад до Петрограду як не Миколу II, то когось з великих князів. Здаєть ся, се була основна помилка революції, що вона не відобрала царським слугам влади в армії, не зробила їх нешкідливими. Правда, когось було поставити на чолі армії? Адже між революціонерами фактично генералів не було! Тут доходимо до другої помилки революції, що вона, замість натиснути на союзників, щоб заключити мир, вдоводила ся теоретичними фразами про потребу мира „без анексії і контрибуцій“, не зробивши нічого для здійсненя тих своїх ідей, тільки ведучи далі війну. Бє Росії треба не війни, тільки

мира для спокійної праці при перебудові внутрішнього ладу.

А тепер начальний вожд армії, потерпівши повне поражене на фронті, мшєрує на Петроград, щоб вирвати революційному правительству владу.

Який не був би дальший розвиток подій, в Росії тільки збільшить ся хаос. Як се відбеть ся на Україні? Побіда реакції була би очевидно ударом для України. Та з другої сторони революційне правительство показало ся супроти України не носителем ідеї свободи народів, тільки сторожем спадщини царявну. І тому чим більший у Росії хаос, тим ліпше для України, бо ослаблене Росії означає збільшене шанс у змаганю України до самостійності, — очевидно, коли Україна серед російського хаосу буде представляти свій самий свій цілі, солідарний табір.

Тернопільщина кличе помічи.

Відень, 9. вересня 1917.

Українське пресове бюро у Відні доносить з Тернополя:

Сейчас після приходу німецьких військ почали ся в повіті арештовання. Майже в кожнім селі арештовано порізно по 12—15 осіб і відставлено до Золочева. Між ними арештовано в Струсівій гр.-кат. священика о. Кулицького наслідком доносу і уміщено його в золочівській в'язниці. Ув'язненим, яких треба вважати жертвами доносів наших національних противників, закидаєть ся привязне відношене до Росії, — закидаєть ся огляду на довший час окупації та з огляду на те, що в повіті були стаціоновані переважно українські полки, являють ся надто загальним.

Окрему главу творять рекавізції.

Урядники, вдови, жінки жовніврів не одержали доси платні, належної їм від початку війни. Адміністрація, яка за часів російської революції була українською, тепер є польською. По селах установлено давних начальників громад і писарів, як послушних знаряди в руках польської адміністрації. Військові сторожі не допускають сільського населеня з поживою до міста, а управитель староства Фрідріх, який покликав до апробізаційної комісії тільки одного Українця, виявив ся нездібним дати раду поважному положенню. Особливо лихо стоїть справа в шкільництвом, яке занедбане вже від трьох років. Шкільні будинки по селах тепер заняті військом.

Одним словом положене в Тернопільщині під кожним оглядом дуже сумне і населене просить, щоб високі влади завели зміну в теперішніх відносинах.

Проти польських посягань на українські землі.

Інтервенція У. П. Р. у гр. Черніва.

ВІДЕНЬ (Ткб). „Freudenblatt“ доносить: Вчора явили ся в міністра заграничних справ гр. Черніва посла Петрушевича, Левницький і Трільовський, і в імені У. П. Р. предложили йому ряд домагань в справі занятих українських земель. При тім застерегли ся проти того, що

би намірене поступенне полагоджено польської справи яким-небудь способом доткало українські землі. Міністер приняв сю заяву до відомости.

Перед домашньою війною в Росії.

Вість про смерть Керенського не потверджують ся. — Рішниці між кадетами й Керенським. — Переполюх в Петрограді. — Большевики проти дальшого ведення війни. — Завішеке „Нового Времени“. — Відозва кабінету. — Керенський не звикає ся власти. — Козани посередниками. — Становище коаліції.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) Поголоска про смерть Керенського не повторюєть ся далі, однакє положе є зовсім неясне. Корнілов опираєть ся на козацьких офіцерах і на буржуазійних більшостях. Савінков є також за Корніловим. В Зимовій Палаті панує тяжка атмосфера. Здаєть ся, що заносить ся на кабінетову кризу. На кождім засіданню ради міністрів зазначають ся глибоко принципиальні ріжниці між кадетами і соціялістами, до яких прилучив ся Керенський. Він далі стоїть при програмі коаліційного правительства з 21. липня. Некрасов і Терещенко займають становище посереднє.

Петроградські дневники доносять, що населенє в переполюху утікає зі столиці. Директори банків рішили вивезти архиви, вартисні папери і т. н. Ген. Клембовський потвердив вістку, що на рижським фронті цілі дивізії опустинили фронт і що число дезертирів є дуже велике.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) Заповіджені на неділю демонстрації большевиків в Петрограді не відбули ся. Вечірне „Время“ пише, що положе є дуже грізне, бо большевики мають машинюві скоростріли і 25.000 крісів і приготовляють великі демонстрації проти дальшого ведення війни. Між Керенським і кадетами панує велике напруженє ізва увязнення великих князів. „Веч. Время“ пише, що протиреволуційний заговор є легендою. Підчас ревізії найдено тільки приватну кореспонденцію великих князів, в якій вони висказали свою думу про монархістичний устрій. Зносин з б. царем не було. Керенський є за тим, щоби спідство далі ведено.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Правительство звисило дневник „Новое Время“ за те, що маніфест Корнілова оголосив обширно, а відозву Керенського в морочено.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Правительство видало відозву до всіх правительственних комісій на провінції з поясненєм про становище заняте Корніловим та про його марш на Петроград. В відозві Керенського до петроградської армії сказано: Б. начальний вожд, який удавав вірність народова, виявив себе невірним, висилаючи війська на столицю і ослабляючи фронт.

ПЕТРОГРАД (Р'яч.) доносять: Мільков і б. начальний вожд Алексєєв відвідали Керенського і жертвували йому себе посередництво в цілі спинення починаючої домашньої війни, але Керенський сказав, що не може переговорювати з людьми, які нарушили закон. Не був би однакє противний відданню влади в руки нестрального кабінету, який міг би почати переговори в Корніловим. По приватній нараді з міністрами, які уступили, признано думку Керенського найп. вищою дорогою до спинення внутрішніх междуособиць та визначено Алексєєва на евентуального шефа кабінету. В кінці однакє Керенський покинув думку віддати власть Алексєєву і почав переговори з представниками ради робітників і жовнірів. Думають, що в новім кабінеті соціялісти будуть репрезентовані сильніше і що із несоціялістів тільки Терещенко і Некрасов задержать свої текі.

ПЕТРОГРАД (Райтер). Керенський приняв депутацію козаків, яка заявила, що вважає своїм обовязком запобігти домашній війні і бажає співділати в полагоджено конфлікту між Керенським і Корніловим. В сій цілі депутация вибираєть ся до великої головної квартири.

ЦРІХ (Ткб.) „Neue Züricher Nachrichten“ пишуть: Доси не є яснє, о скільки коаліція стоїть за Корніловим. Були в останнім часі вриванки сього, що в Лондоні і Парижі порижнено ся з Керенським.

Корнілов — за заключенем мира?

БЕРН (Ткб.) „Berger Tagblatt“ містить під датою 1. с. н. кореспонденцію свого російського кореспондента, який подає отсі інформації про роллю Корнілова

— Корнілов є обурений на щораз більше

розпаношенє англійської військової місії як в російській головній квартирі так і в окремих відтинках фронту. Він носить ся вже з думкою стати в імени війська на чолі мирового руху. Ще 1. серпня вислав він до тимчасового правительства меморіал, в якім виказував неможливість і безкорисність дальшого ведення війни, а Керенському закидав зміну поглядів, аряду супроти робітничо-жовнірської Ради і стокгольмської конференції і кокетованє Англії.

Сей меморіал поділав у Петрограді як бомба. Керенський завазав управителя министерства війни Савінкова, який поділяє погляди Корнілова, щоби зложив свій уряд, однакє той сього не зробив, покликуючи ся на Корнілова. Керенський хотів на конференції в Москві полагодити свої рахунки з Корніловим, але справа пішла інакше ніж він сподівав ся. Корнілов заявив ся на конференції за безпроволочним миром на всіх фронтах. Сю заяву Петроградська Телеграфічна Агенція зовсім счеркнула. Все що говорив Корнілов про неможливість дальшої війни і коначність полехачия неприятельських кроків, счеркнуло, а за те сфалшовано нову програму Корнілова в справі воєнних цілей. Переважаюча більшість на сали і демонструюча товпа поза салею прийали з одушевленєм ту заяву Корнілова, славлячи його, як єдиного спасителя Росії.

Кореспондент кінчить: Не вважаючи на всякі практики англійської цензури, світ довідаєть ся про докладніші подробиці.

Смерть болгарської цариці.

СОФІЯ. (Ткб.) Царица Елеонора померла в год. 4. мин. 20 по пол.

Члени клубу Полуботка до австрійських Українців.

Львів, 10. вересня 1917.

Віденська „Reichspost“ приносить лист, писаний черновецьким військовим клубом ім. Полуботка, який оставлено підчас російської евакуації Чернівців у нотаря Дрогомирського в Чернівцях для пос. Миколи Василья.

Адреса листа така: До Української Центральної Ради у Відні, до всіх політичних партій австрійської України і всіх українських парламентарних і соймових послів в Австрії.

Починаєть ся лист: „Ми заступники великої части вооруженого українського народу на південно-західнім фронті заетасмо ся перед нашим поворотом на Україну до Вас з отсею заявою:

„Ми є членами клубу Полуботка на Україні і все ми стояли в опозиції до Центральної Ради в Києві, яка не поробила в пору відповідних кроків задля утвореня української армії, що одна тільки могла зберегти українські інтереси“.

Дальше заявляють автори листа, що вони не вірають, щоби Росія з огляду на політичне і господарське значенє українських земель згодила ся на широкую автономію України, та що добута Радою автономія із не вдоволяє. Українська справа повинна бути вирішена мировим конгресом.

„Ми рішучо застерігаємо ся — вишуть дальше — проти якого небудь посягання Польків на споконвічну українську землю Холмищині і Східної Галичини так само, як проти посягання Ромуній на українську часть Буковини.“

„Тому, що ми не маємо тепер ніяких заступників перед іншими народами, поручасмо береженє наших національно-політичних інтересів австрійським Українцям і просимо їх перемяти в свою опіку справу будучности українських земель в Росії.“

Рішено в Чернівцях 13. липня 1917.

Голова: Б...
Писар: К...“

Печатка: „Український жовнірський Клуб в Чернівцях. Братерство. Рівність. Свобода“.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочок щадничой 4.000.

Мирова акція на Угорщині.

Львів, 12. вересня 1917.

„Oest. Mztg.“ доносить з Будапешту: Численні угорські політики узхвятили на публичних зборах дати вислів своєму перекопанню, що прийшла пора на поважні мирні переговори та що палська нота повинна положити край світовій війні. На чолі того руху стоять найвисші достойники католицької церкви на Угорщині та багато політиків з консервативної партії. Перші великі збори в тій справі відбудуть ся дня 23. с. н. в будапештській національній музею. В раді бесідників стануть: унгарський примас кардинал Чернош, тайний радник Йосиф Маліяті, гр. Еміль Сечені і член людовой партії д-р Зборай. До співучасти запрошено німецьких і австрійських послів. Свій приїзд заповів відомий німецький посол Ерцбергер, який виголошить реферат про мирні вигляди. Ту акцію вважаєть ся важною подією тому, що впливові церковні достойники і угорські політики дають почин до поважного мирового руху.

Галицькі москвофіли стоять даї на услугах російської армії.

Львів, 12. вересня 1917.

В звязку з нападом на відділи полку ім. Б. Хмельницького кінсьєса „Робітничя Газета“ містить ревелация, з яких виходить, що провідники галицьких москвофілів як працювали в царській, так працюють далі в революційній армії в т. зв. „контр-розвідці“, себто в відділі шпіонажі. В сім зрештою нема нічого дивного, бо ж провід „революційної армії“ остав даї в руках царських слуг, які тільки ждуть слушного часу, щоби завдати революції смертний удар.

В „Робітничій Газеті“ з 13. н. ст. серпня читаємо:

„На початку війни привезли мені з Галичини безграмотну відозву в українській мові, друкowaną в штабі кінсьєського округу. Читав є також приказ генерала Іванова до офіцарства про шпіонські організації москвофілів в Галичині. Знаємо, як москвофіли з Дудикевичем в Бобринським нищили там українство. Шпіобітництво сеї погани з військовою властю встановлено. Скільки горя принесено галицьким Українцям, про те відомо всьому світові. Проте, щоби по революції сеї контакт перервано, ми не чули. Напакі ми читали донесення комісара Галичини Й. Буковини Дорошенка, що по вказівкам контр-розвідки військової влади арештували членів українських громадянських організацій, ми читали про арешт Блонського, на рещті ми бачимо провокацію Оберчева в справі захвату казначейства, провокацію на вступ пулуботківців і отсей розстріл богданівців“.

Зваживши, що всі отсі виступи напрувають ся провокаційною рукою випробованої на українжерстві організації, „Робітничя Газета“ задирє, чи не є се ділом контр-розвідки, котрій працювали москвофіли, а далі залитусь де поділи ся лицарі „Підяремної Русі“ Бендасюк, Дудикевич, Яворський і інші та чи правдою, що досі на службі в контр-розвідці агент і шпіон Миколи ІІ Геровський?

В „Робітничій Газеті“ з 14. н. ст. серпня знаходимо звістку, що Яворський знаходять ся далі в контактї з окружним штабом і ще не давно брав участь у засіданню комісії при штабі в справі вітківців, що він видає якісь посвідки Галичанам і т. д.

Румунська ірредента

в Бессарабії.

Відень, 10. вересня 1917.

Тутешнє Українське Бюро одержує з Стокгольму отсю відомість:

Як доносить „Р'яч“, в цілій російській пресі викликала сензацію ревелация про бессарабсько-молдаванську національну партію, яка саме злучила ся з групою аграріїв, які провідником є трансильванський міліонер Стресско і з партією бессарабських єврейських демократів для осягненя автономії Бессарабії. Головні домаганя в сій справі: утворенє національної армії, вибір молдаванського єпископа, устанєвленє заступника автономії Бессарабії при російській правительстві. Далі пляновано курс для молдаванських учителів, які мали бути вдені професорами в Ромуній. Піаручки для цих курсів видано в Бугарешті і містять вони портрети румунської королівської родини і хвали для чеснот румунського короля.

Захитане становище гр. Куденгове.

Львів, 12. вересня 1917.

"Narodni Listy" доносять про недалеко уступленні намісника Чехії гр. Куденгове, проти якого рішучо виступають всі чеські партії політичні.

Причиною того рішучого виступу чеських політиків є доповідь теперішнього намісника Чехії на чині 10 вагонів овочів до Німеччини а 7 вагонів до Відня. Проти того зарядження займала ся в різкій тоні ціла чеська преса — за дозволом цензури і посли.

Чого то не вивозить ся з Галичини, чого тут не реєструє ся...

Противреволюційний заговор в Києві

БЕРН (Ткб). Російське пресове бюро доносить:

Після звідомлень київських дневників від був ся в Києві конгрес противників революції, які походять з аристократичних кіл. Одні з учасників конгресу, гардейські офіцери, жадали, щоби введено військову диктатуру, розв'язано робітничко-рольницьку Раду і Українську Центральну Раду та повернено монархію. Слідство київських революційних властей виявило, що в однім з першорядних готелів в Києві перебуває 33 гардейських офіцерів, щоби обговорити справу проголошення великого князя Михайла царем.

Міністер Твардовський в Калуші.

Калуш, 6. вересня 1917.

Управитель ц. к. староства п. Струсинський в Калуші зволив ласкаво переказати комісарев Падлевським о. Миколі Яновичеву, вист. голови філії "Сільського Господаря", що дня 4. с. м. будуть міністри в Калуші, щоби поінформували ся на місці про знищене повіту. Хоч як мало було часу, всего один день, всі українські товариства з'організували ся та виготовили два меморіяли: один від просвітних товариств, другий від економічних. У міністра явили ся представники товариства "Сільського Господаря", "Повітової Торговельної Спілки", "Хлопського Союзу", "Просвіти", "Народного Дому", "Українського Педагогічного Товариства", "Власної Помочи", "Тов. св. Петра і Павла. Делегатами мали бути: крилошанин о. Роман Кушчевич, о. Іван Паліїв, властитель більшої послиности Александер Глодзінський, управитель школи Осип Нарольський, о. Андрій Бандера, о. Микола Янович, о. Іван Паптусевич, о. Михайло Кит, Гаврило Скрицький з Підгорок, Гриць Хацевич з Новиці, а з калузького міщанства Філіп Гумнілявич.

Конференція була заповіжена на годину 9. Тимчасом приймав міністер Твардовський о год. 1/2. Управитель староства уложив делегатам в такім порядку: ділячі, польські товариства, уряди, представники найбільше знищених громад (одначе Лдявня і Ясени не повідомлено, бо певно "не було часу"), а опісля українські товариства. Вже з самого укладу можна наглядно переконатися, хто мав інформувати про відбудову в українській Калушині. Найбільше пошкодовані українські приміщення управитель на сам конаць, думаючи, що задля браку часу не будуть на відвінці. Ціла конференція тривала всього годину, тож усе тільки "перемололо ся". Польські делегати вложили свої бажання "ustnie", та міністер просив, щоби йому надіслали письменно меморіял. З українців делегати допустили староста тільки трьох: о. Микола Янович просив від українських просвітних товариств і вручив меморіял, о. Михайло Кит від економічних товариств, а о. Андрій Бандера від деканату реферував про спалені церкви. Дальше були у міністра крилошанин о. Кушчевич, який інформував про своє село Новицю і о. Іван Паліїв про Перевозець.

Прикро і боліжно теркнуло присутних у країнах, що дехто збив ся з панталюку і по польські говорив до міністра Галичини, який чейже повинен знати мову населення, яке у коронній раді заступає. Призначено важні заслуги і похвалювані того речника, але всеж таки цього він не повинен був робити. Наші делегати домагали ся передовсім безприміщально відбудови "Народного Дому", де були приміщення атаманів товариства, читальня і крамниця в підлім повіті, шкільні і церковні, у ділянці більшої субвенції "Повітової Торговельної Спілки" як губівці, щоби могла наново підняти свою діяльність і зааспікувати як досі усі Сільські крамниці в повіті, відомою для "Хлопського Союзу" та "Просвіти" на закупно книжок і уладжене чи-

талень, достави для знищених сіл насіння на зв'язні і тягач, як також апаряди господарських, дальше здержані реєстрації в повіті, зааспікувати в поживу і виму в руїнованих сіл. Міністер прийняв до відома, а дещо позанисував та обіцяв, що сейчас зачне правительство будувати баряки в спалених селах, а саме: в Новиці, Ляндстрию, Лдявням, Ясени, Перевиці, як також каплиці де спалені церкви, то є в Новиці, Угриніві старім і Перевиці.

При сій нагоді звернемо ся до наших парламентарних послів і през. Юліана Романчука і д-ра Миколи Лагодинського, щоби припилювали і прискорили сповнення наших домагань, висказаних в меморіялах, які є в руках міністра д-ра Твардовського. Добре було би, щоби посли прийшли оглянути повіт. **В. В.**

НОВИНКИ.

Львів, 12 вересня 1917.

— Святочна Академія в честь Митрополита Шептицького відбудеть ся в суботу 15. с. м. у великій салі Муз. Тов. а ім. М. Лисенка (ул. Шапкевича 5) з такою програмою: 1. Кантата. 2. Промови. 3. Деклямація. 4. Хор. 5. Деклямація. 6. Хор (державний гимн). Стрій святочний. Початок точно о 7. год. ввечером. Білети продають ся щоденно від 3—6 год. до пол. в канцелярії Муз. Тов. а ім. М. Лисенка.

— Лист Митрополита Шептицького. З Праги пишуть нам: З нагоди приїзду Митрополита до Відня вислав радник двора д-р І. Пулюй привіт від Комітету помочи для української шкільної молодіжї в Празі і від багатьох там перебуваючих виселенців в Галичині і Буковині. На той привіт зволив Митрополит відповісти отсим листом до д-ра Пулюя: "Відень 4. вересня 1917. Високоповажаний Добродію! З серця дякую за Ваш лист і за всі труди, підняті для нашої бідної молодіжї. Щастя Боже в сій красній праці. Зі Львова пришло Вам свою лепту та по можливості привагідно не залишу полерти справу з правительством. Я Вам дуже вдячний і за ширі Ваші желання і за так цінний і милий Ваш привіт. Дивні часи — з одного боку отвіраєть ся прекрасна широка велика будучність для нас на Україні — з другого тут приходить ся бачити нужду, біду і небувале пригноблені! Я був в Гмінді. Сумно видіти наших вигнанців і велику поміч держави, яка так малий хосен нашим людям приносить. А там в краю знищене — праця потрібна жде, а робітників ніколи не було так мало, як тепер. Прошу прийняти вирази найвищої пошани і ширій привіт від прихильного відданого Вам. — Андрій.

— Красній маршалок до Митрополита. З нагоди приїзду Митрополита вислав йому красній маршалок Незабітоский отсю дещу: По польські: "Вітаню Вашу Ексцеленцію в нашої дорогій стодни і складно честь трудам і терпінням, понесеним в жертві для віри і Церкви. Ся жертва, пливуча з постійности переконань, з любови заклад, які є основами католицької церкви, не піде на марне. Маю надію, що вона знайде повне врозумінє в широким мазах не тільки овечок, повірених опіці Вашої Архиепископської Милости, але і в тім народі, з яким думка Унії повстала і який для неї так багато жертв умів принести". По українські: "Мученикови за Унію честь і хвала".

— Поворот акселенції. Ц. к. міністерство внутрішніх справ рескриптом з 28 серпня 1917 ч. 51.102 отворило отсі повіті для загального повороту виселенців: Стрий, Жидачів, Бібрка з виїмком громад Ходорів і Стрільська нові, Калуш з виїмком міста Калуша, Богородчани з виїмком місточок: Богородчани, Солотвина, і Лисець та Станіславів з виїмком міста Станіславова. Виселенці, які побирають де жавну підмогу, а які найдальше до дня 12 жовтня 1917 вернуть до своїх постійних осідків і найдальше в тім дні згодосять ся у старостві своєю осідку, будуть одержувати ще дальше підмогу через два місяці. Отворене дальших новітїв наступить неавом.

— Поворот краєвих властей до Львова. Вчора ввечером прибули до Львова вице-президент намісництва п. Демичевич і радник намісництва д-р Квятковський. Іх приїзд остає в звязку з переговорами в справі повороту галицького намісництва до Львова. У Львові перебуває теж президент вищого суду краєвого п. Червінський, який приймає на відвінціях що дия від 12 год. в полудне. — Галицький краєвий Виділ рішав перенести ся дня 15 жовтня до Львова.

— Про археологічні знахідки пишуть нам в Бельзї, волоцького повіту: Читачи в "Ділі" статю п. н. Археологічне відкритє Українських Січових Стрільців", згадав і про своє село, в якого землях криють ся також подібні скарби. Перед війною викопали селяни в глибинах черенки з малим посудини виглядом по-

дібник до ури, які відіслав я на имя одного академіка з нашого села до Наукового Тов. ім. Шевченка. Звідати відповів пок. В. Гребеняк згаданому академікови, що посудини походят з послідної тисячки літ перед Христом. Варта, щоби фахові займали ся тою околицею, бо місцевим годі приложити рук до сего діла з причини змінених війною обставин і недостаті фондів, які получені з такими пошукуваннями.

— Восні втрати в людях. "Manchester Guardian" обчислює, що теперішня війна спричинила досі втрату 9,850,000 людей в убитих. Коли додасть ся до сего втрату з причини виеншеня народни, то число втрат в людях підчас світової війни дійде до 14,250,000.

Нові книжки і виданя.

Про війнові причинки і зааспікуване родня осіб війскових вишла книжка написана Володимиром Целевичем, видана "Сільським Господарем". В першій часті книжки говорить автор про давні законні постанови в справі війскових причинків, в часті другій про державні заповоги, в часті третій про зааспікуване родни офіцерів та тих підофіцерів і жовнірів, які служать у війську добровільно понад приписаний час, в часті четвертій про зааспікуване інвалідів, в пятій про зааспікуване родни померших жовнірів і офіцерів. Вишцих обговорено новий причинковий закон і різниці між його постановами і давними. В додатку поміщені ваори писам (подані, представлень, зажалень, відкликів) в справах причинкових і справах зааспікування, належного родина жовнірів. З огляду на свою систематіку, зміле і популярне зображенє предмету та чисту літературну мову являєть ся згадана книжка цінним вкладом в нашу науково-популярну літературу, особливо в її правничій області. Кождий, чей близькі і своякі служать при війську, знайде там потрібні відомости про прислугуючі йому права. А вже необхідно конечно являєть ся книжка п. Володимира Целевича для правників, для нашої інтелігенції по селах, для управителів канцелярій правної порадї, війтів і писарів, щоби могли прийти з помочю неграмотним селянам і повернути їм ті мільони, які вони втратили і зава незнаня дотичних законних постанов. (Р. К.)

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАМИ

Реман Щирба, ц. і к. активний поручник 30 полку плезой артилерії, кількакратно визначений за хоробре поведєне перед ворогом, часово приделений до полку тяжкої артилерії, поляг на однім з горбів праворуч ріки Сочі від ворожого стрільня. Там і похоронено його 25 серпня с. р. Покійний походив з місточка Яворова. Скінчив українську гімназію в Перемишлі, а опісля записав ся на медичний факультет у Львові. В. Й. П.!

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 13. вересня 1917.
Наші: греко-кат.: П. а. Пр. Д. — рамо-кат.: Євген П.
Завтра: греко-кат.: Самеон — рамо-кат.: Влад. Ч. Кр.

Український Народний Театр Т-па "Бовіда" у Львові під управлею К. Рубчанової. Салы Т-ва ім. Лисенка при вул. Шапкевича ч. 5.

В четвер день 13. вересня 1917 Премієра "У рідній семі", драма в 4 діях Зудерманна.

Білети раніше набути можна в "Народній Торговлі", в день представлень при касі від год. 5. п. н. Початок о год. 7 1/2 ввечером. 1—2

Проби міжаного хору до кантати в честь митрополита Шептицького відбудують ся щоденно о год. 7. ввечером в малій салі Музичного Товариства ім. Лисенка вул. Шапкевича ч. 5. Просить ся всіх співаків точно і численно являть ся на пробах. — Виділ "Бояна".

Де наших Союзних Спілок. Взявсамо всі союзні спілки конечно подбати про те, щоби готівка у людях без проценту не марнувала ся; треба стягати до себе вклади, вишачувати вклади в рамках мораторії (по 100 К на одну книжечку на один місяць) вглядно після спроможности, стягати уділені позички покрияючи в першій мірі відсотки, які тепер невіданнюють ся в часі п'яті і пів року. Столу проценту від вкладок треба зарав обизити низше чотири процент а зайву готівку відсилати до своєї спілкової централі, до Краєвого Союзу кредитового у Львові (ринок ч. 10). — За Краєвий Союз ревізійний Омелян Сасяч.

Віс dat, qui cito dat! Вдова з чотирма дітьми, учениками українських народних і се-

Українсько-німецький САМОУЧОН укладу проф. Онуфрія Солтиса (4-те побільшене видане). Книгарська ціна у Львові і на провінції **К 2-20**, з поштовою пересилкою на поштові листівки **К 2-50**. [5 шт. К 10-—, 10 шт. К 18-—, вже оплачено.]
 Всі книжки за попереднім надісланем готівки, за посліплатою о 70 с. дорожше. — Висилаю також Церк. Співаник з нотами на 4 голоси за К 1-—. Перли, шутки та вигадки, ціна К 1-20. — Замовленя і гроші належить надсилати на адресу: А. Опляш, Львів, Надовьча 4. 86 15-30

редних шкіл у Львові, якої чоловік — ремісник Українець — як одна в численних жертв війни помер в в'язниці, та в якого справі має бути в найближшій будучині переведена ревізія процесу, знаходить ся разом з дітьми в крайній нужді. Не має з чого жити, не має звідаки справити дітям найкращих книжок і приладів. Лиш як найшвидша видатна поміч може урятувати нещасливу родину в страшній нужді. Ласкаві жертви просять са слати на адресу адміністрації „Діла“ Львів, Ринок ч. 10 для „А. Ф. жертви війни“.

Вписи до української приватної гімназії в Городенці відбуваються в днях від 1-5 вересня, однак приймає ся ще учеників цілий вересень. Початок шкільного року 6. вересня. Шкільна оплата 150 кор. річно, вписове 10 корон. Приймає ся учеників(ниць) від I—VIII класи. 8-10

Комітет помочі для української шкільної молодіжи в Празі.

Дальші жертви на стипендії для української молодіжи прислали на руки гофрата д-ра Пулюя в коронах і сотиках: Д-р Карло барон Шкода, член палати панів і генерал директор фірми „Skoda Werke“ у Відні 200-—, Еміль і Фрідріх Ріттер фон Поргтайм 500-—, Д-р Віктор Гольдшмідт, унів. проф. в Гайдельбергу 100-—, о. Іван Заяць, парох в Смільняках 100-—, „Дністер“, товариство взаїмних обезпечень у Львові 100-—, Щадниця в Празі 200-—, Федь Турів, господар в Тустановичах 100-—, пані Ольга Бачинська від жіночого комітету в Гмінді 50-—, о. Іван Палів парох 10-—, о. Теодор Савула парох 10-—, о. Миколай Іжак пол. курат укр. легіону 10-—, о. Василь Дуда парох 5-—, Теодор Гова ц. к. оберл. 10-—, Антоній Кукура 3-—, о. Іван Ковальчик парох 20-—, персонал веліян. стації Кульчичі 10-—, дохід української бурси 45-—, Наталія Моравська Куттенберг 320-—, Д-р Іван Куровець в Калущі 20-—, Максим Викоцький цугсф. 3-—, о. Михайло Зубрицький парох 10-—, Юліян Соневицький ветеринар хорунжий 10-—, Іван Петрицький управитель школи у Вербові 1560-—, від школярів у Вербові 143-—, від д-ра Ключмана 4-—, Антін Ульванський проф. гімн. в Жовкві 10-—, о. Николай Білецький в Пацикові Вигода 40-—, д-р Мирон Кордуба абірка 33-—, (д-р Агенор Артимович 10-—, проф. Кміцкевич 2-—, проф. Бриндзан 2-—, Андріасич 1-—, Берул 1-—, Адріан Артимович, Ілія Федорич, д-р Цегельський по 2-—, В. Колачук 1-—, д-р М. Кордуба 10-—), Михайло Москва 10-—, о. Юліян Гринецький парох в Смолині 10-—, д-р Володимир Вербець в Александровац 10-—, Александер Вирста 10-—, дохід укр. бурси 45-—, Осип Гранківський учитель 10-—, о. Іван Боднар і парохіян в Дмитрові 20-—, Микола Шипайло офіц. аспірант укр. легіону збірка 10-20, о. Іларіон Туна парох 3-—, о. Стефан Ошишкевич парох 10-—, Филип Волцун нар. учитель 4-—, о. Іван Бірецький парох 5-—, о. Іван Осліва парох 10-—, М. Ф. Меленевський у Відні 10-—, П. Коначко учитель збірка 10-— (Іларій Граматович 5-—, Павло Гевко 4-—, Гірш Ісаковер 1-—), д-р Еуген Олесницький посод до ради держ. 10-—, о. Миколай Іжак пол. курат укр. легіону 10-—, Августин Муссаковський на бурсу за червень, д-р Григорій Гарматій за червень 20-—, Михайло Балтарович Золочів 20-—, о. Симеон Шпіцер пол. курат 5-—, дохід укр. бурси 210-—, о. Іван Пайла 10-—, д-р Теодор Гова ц. к. оберл. 10-—, Іван Петрицький абірка 24 10: (школярки 1-26, Настя Денас 2-—, Мариська Галаш, Петро Галькевич, Іван Дутканич і Феська Івашич по 1-—, Текля Красица—72, Іван Петрицький 16-12), Йосиф Хомицький Гредіг 10-—, д-р Мирон Кордуба у Відні 36-— збірка: (д-р Аг. Артимович 10-—, проф. Кміцкевич, д-р Бриндзан, д-р Цегельський, д-р Коренець по 2-—; Т. Бриндзан, Колачук, Андріасич, Бекул по 1-—; Андриан Артимович і Іларіон Федорович по 2-—, д-р М. Кордуба 10-—). — Малик Кочма укінчений богослов 2-—, дохід української бурси 145-—, Юліян Соневицький ветеринар хорунжий 10-—, Іван Рибчук в Огодіг 2-—, о. Стефан Білінський в Мамошині 20-—, Едвар Брукнер ц. к. комерціалярт в Празі 20-—, Андрий Яворський в Гоедіг 10-—, Михайл Машевка директор 5-—, д-р Еуген Олесницький 10-—, о. Йосиф Маринович парох в Любелі 10-—, о. Петро Курчаба 20-—, Йосиф Озримович Велаж 10-—, дохід української бурси 74-72, Іван Марцінків 10-—, Августин Муссаковський 10-—, д-р Еуген Бурачнинський 20-—; д-р Гр. Гарматій 10-—, д-р Боднар, ц. к. підпоручник Ратек 20-—, о. Іван Палів 10-—, о.

Під Крилами Церков

Все літературна лаотівка, яка запетіла до нас із закордонної України.
 Оповідане дуже інтересне і веселе.
 НАПИСАВ ЗАКОРДОННИЙ УКРАЇНЕЦЬ Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.
 Ціна 1-50, з пересилкою 1-60.
 Замовляти: „Дешеве Видавництво“ Львів, Блякарська 18. II. пов. (ґанон).

Іван Тарасович Гійче 10-—, д-р Куровець 20-—, дохід української бурси 443-73, д-р Бурачинський 10-—, д-р Гр. Гарматій 10-—, д-р М. Зобків радник верховного суду в Сараєві 20-—, дохід української бурси 20-—, Юліян Соневицький ветеринар хорунжий 10-—, Юліян Петрицький абірка 25-40: (Текля Бай 1-60, Текля Гулька 1-60, Катерина Войтиховська—60, Ганка Денас—30, Текля Гевка 1-—, Катерина Кузик 1-20, Анна Пришляк 1-—, Німець-санітет—70 Школярі 1-80 Іван Петрицький 15-60, о. Стефан Білінський за червень 20-—, Іван Петрицький збірка 15-50: (Гаранька Пригид 1-80, Текля Гевка—40, Катерина Чепіль—60, Ганка Бепальок—30, Ганка Волощук 2-—, Іван Петрицький 10-40. — Разом 2.698 К. 90 с. Дотепер зібрано: 13 228 К. 89 с. Всім Ви. жертводавцям висказує Комітет найщиріший подяку.

Із зібраного гроша виплатив Комітет до 15. серпня с. р. 35 стипендій в квоті 6.300 К. Ті стипендії призвано слухачам університету і політехніки і ученикам та ученицям середніх шкіл: гімназій і учительських семінарій, а побирали стипендії українська молодіж з Галичини і з Буковини.

Комітет озвікував ся також шкільною дітворою в Празі. В зимі минушого року обдаровано дітвору всіх трох українських шкіл в Празі теплою одежою і обувю. На туя потрібні мусів Комітет витрачувати гроші, бачивши, як державна поміч навіть тоді не спішилась до нашої дітвори, як вже строга зима настала. У вечер св. Миколая обділив Комітет дітвору всіх трох шкіл дарунками, а на Різаво устроїв в Нусліській школі ядлинку та угостив всіх дітий спільною вечерюю.

За старанем Комітету давано дітвораі шкіл в Нуслах і в Бжезнові через кілька місяців щодня поливку. Потім встановлено в ріжних причин даване поливки, а замість того діставали родичі дітий муку, бараболі, логазу і інші поживні засоби безплатно, коли удалось Комітету роздобути ті засоби.

Комітет заложив в Нуслах бурсу для хлопців і дівчат і удержував її на власний кошт до кінця червня сего року. Допомогли в тому ділі Доброті бурси своїми місячними датками, за що комітет складає їм найширшу подяку. Та як вже було свого часу сповіщено, удержане бурси у великому місті тепер не тільки дуже коштовне але й звязане в дуже великими турботами. Превелика дорожня а ще більше неможливість роздобути потрібну поживу примусили комітет замкнути бурсу.

Відний від тих турбог комітет буде міг докладати більше старання, щоб доповнити вичерпаний стипендійний фонд. Кому дорога справа відбудови кадрів нашої інтелігенції, що підчас війни потерпіла так страшні втрати, того просить комітет, допомогти у великому ділі і докнута свою лезту на стипендійний фонд для української молодіжи. Буде се найкращий звиток жертв для свого народа.

Жертви просимо слати на адресу: Hofrat Dr. I. Puluj in Prag — Smichov Fibi:hgasse 1268.
 За комітет помочі для укр. шкільної молодіжи в Празі.
 Секретарка: Олена Рінпель.
 Голова комітету: І. Пулюй.
 Прага 17 серпня 1917.

НАДИСЛАНЕ.
 Красивий адвокат
Д-р ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ
 веде канцелярію у Львові
 при вулиці Красицких ч. 6. 26-7

Спеціаліст хоріб уха, носа, горла
Д-р Й. РАЙНГОЛЬД
 вернул 171 4-9
 і ординув при вул. Сикстуській ч. 29. від 2-4.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.
 Пошуную родичів і ривних Юліян Соневицький, Veterinar Fähnrich k. u. k. Pferdefeldspital 17 218 2-5

Оголошеня.
Льоси на рати Яко генеральний заступник Банку Allg. Verkersbank у Берні поручаю льоси на рати понайприступнійших цінах. Метких заступників шукає **Н. Берновль** львів, синстусна 1 б. 104 10-10

Женщина віра. працювала, добра господарка, звичає ся добре на господарстві сільським і домашнім, глядає місяц у старшого священника. Львів, Клепацька 3. у п. Пендиковаї II п. 216 2-2

Учительні пошукую на село до трох дітях, виганяю німецької комерціалії і гри на фортеп'яні. Утриманя і 60 кор. місячно. Григорій Урбанович, Стрлка. 221 2-2

„ELITE“ журнал літературний за 5 К. а пересилкою — порученою 5 К 55 сот. — поручає —
Р. ЛЯНДАВ
 львів, вул. Чарнецького ч. 1.
 Заступство „SCHÖNE WIENERIN“.
 Також можна набути **КРОЇ**. XVI. 4-4

Спеціаліст хоріб венеричних і шкірних
Д-р ФРІШ Валова ч. 11. 166 3-3

ТЕКЛЯ КЛЕМПА віз. масажистка
 у Львові, ул. Браєвровська ч. 6. I. п. виконує усі масажі і гідротаті, ставляє баньки і пиячки після ординації В. П. лікарів. 215 2-2

ФУТРА мужеські, жіночі, до подорожж, акконтанські, куртки і гарнітури футурні у великих вибєрі продаю дуже хоравно. Купую ношені футра, та сарі лєса, тхїрі і куза. **О. Клопф.**
 ул. Кіліньського 1, коло Банку Уліон.
 201 5-5

Книжки і шкільні прибори
 продає найдешевше
ШИМОН ВОГЕН
 Ринок 24 (давнійше ул. Синстусна 2). XVI 5-5

ШТУЧНІ ЦВІТИ
 поручає
Стефанія Погорецька
 в Стрию.
 2 7 2-5

Надворний технїи-дентист
 Його кор. висок. князя Яіме в Мадриту
Б. БЕРІЕР 175 6 3
 Львів, Карла Людвіка ч. 7. II п.

ЗОШИТИ до всіх шкіл, та всякі шкільні прибори можна набувати по найдешевших цінах в **„СОЮЗНІМ ВАРАЖ“** у Львові, вул. Руська ч. 18. 153 5-7
 Висилка на провінцію оборотною поштою.